SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 191. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 6, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 6-го ЖОВТНЯ 1992. Ч. 191. РІК XCIX.

А. Зленко відвідав Білий Дім

Ню Йорк. (УНІАР). — Міністер закордонних справ України Анатолій Зленко мав зустріч у Білому Домі з радником Президента ЗСА з питань національної безпеки генералом Брентом Скоукрофтом, спеціяльними асистентами Президента з питань національної безпеки Едвардом Гюатом та, з питань оборонної політики і контролі озброєння Джаном Гордоном. Обговорювалися питання обосторонніх стосунків, взаємного довір'я та відкритого партнерства із ЗСА.

Міністер поінформував представників Білого Дому про виступ у парляменті України Президента Леоніда Кравчука, який знову підтвердив відданість керівництва держави і уряду принципові без'ядерного майбутнього України. Під час зустрічі йшлося також про активізацію фінансової, технічної та експертної допомоги ЗСА у демонтажі та знищенні стратегічної ядерної зброї, що продовжує залишатися на території України.

У Сенаті ЗСА А. Зленко мав довшу розмову з провідниками законодавцями і членами Комісії закордонних відносин, сенаторами ЗСА, під час якої розповів про сучасне політичне та економічне становище в Україні. Відзначено зростаючу ролю України у міжнародних організаціях, зокрема, її активність на 47-ій Сесії Генеральної асамблеї ООН.

КОНЦЕРТ В. ВИННИЦЬКОГО ТА В. САРАДЖАНА

Вашінгтон, Д. К. — Український піяніст Володимир Винницький виступить тут у неділю, 11-го жовтня, о год. 5-ій по полудні в престижевій залі Філіпс Колекшен, 1600, 21-ша вулиця Норт-Вест, у спільному концерті з вірменським віолончелістом Ваграмом Сараджаном. У програмі — твори Шумана, де Фалья та Шостаковича.

Створено нову міжнародну організацію

Київ (ПБ УНС). — Президенти 11-ти країн, що прилягають до Чорного моря, вирішили створити вільну чорноморську економічну зону. Під час зустрічі 23-24-го вересня зроблено перші кроки для створення Організації чорноморської економічної співпраці.

Підписуючи документ про чорноморську економічну співпраце, президенти Албанії, Азербайджану, Болгарії, Вірменії, Грузії, Греції, Молдови, Румунії, Росії, Туреччини і України зобов'язалися добровільно співпрацювати у ділянках торгівлі і транспорту в рамках вищезгаданої структури.

Організація стане форумом для обговорення проблем і плянування спільних зусиль для їхньої розв'язки. Кожна із 11-ти країн буде координувати працю організації впродовж шести місяців за ротаційною системою та в той самий час відповідатиме за організування конференцій, на котрих доповідатимуть спеціялісти із ділянок торгівлі, транспорту та довкілля. Кожна країна під час координування буде також виконувати ролю секретаріяту та відповідатиме за збирання і обмін інформацій.

Польща і Білорусь звернулися з проханням надати їм статус спостерігачів.

Туреччина, яка була ініціятором цих розмов буде першим координатором і секретаріятом організації. Усі міністри закордонних справ будуть запрошені на перші збори організації, що мають відбутися в Туреччині 10-го грудня, де кожний з них отримає документ про чорноморську економічну співпрацю.

Уряд Росії почав експериментальний продаж землі

Москва. — Уряд Росії вирішив для експерименту провести продаж землі громадянам. Досі росіяни не могли купувати землю, але опублікований у п'ятницю, 2-го жовтня, указ Бориса Єльцина дає їм таке право. В указі сказано, що влада Раменського району Московської области до кінця року дістане право виставляти на торги земельні угіддя. Купити землю зможе будь-який мешканець Москви і Підмосков'я. Єдина умова земельного експерименту, — сказав представник президента Анатолій Красіков, — покупці зобов'язані будувати на придбаній землі будинки".

Покищо невідомо, скільки землі буде виставлено на торги. Доходи від продажу підуть на бюджети районних і обласних властей. А. Красіков додав, що експеримент у Раменському районі дозволить урядові встановити приблизний рівень цін на землю шляхом попиту і пропозицій і заплянувати продаж в інших областях Росії.

Коментатори підкреслюють, що указ Єльцина вийшов на другий день після початку роздачі приватизованих чеків громадянам Росії. Як і з приватизованими чеками, у програмі продажу землі багато білих плям, що може налякати і без того недовірливих російських громадян. Підсумки першого дня видачі приватизованих чеків показали, що громадяни Росії не поспішають у банки за своєю частиною державного майна. Чеки, які дістають росіяни, придатні не купівлю акцій промислових підприємств і на придбання невеликих крамниць, пекарень, але не можуть бути використані для придбання земельних угідь.

У п'ятницю газета „Московская Правда" опублікувала під заголовком „В інтересах народу" перелік промислових підприємств, куди можна вкладати приватизовані чеки: це цегельні, лісопереробні і домобудівні комбінати, а також підприємства виробництва будівельних матеріялів.

ҐРУЗІЯ ВЕДЕ ВІЙНУ ПРОТИ АБХАЗІЇ

Тбілісі. — В суботу, 3-го жовтня, грузинські воєнні літаки скинули бомби на Ґаґри, відтак обстріляли місто з бойових гелікоптерів. Напад з повітря стався після того, як абхазьким збройним формування вдалося вибити грузинське військо з Ґаґрів. Ракетному обстрілові було піддано місто Ґудаут, де перебуває керівництво республіки Абхазія.

Голова Державної ради Грузії Едуард Шеварднадзе у своєму виступі в програмі грузинської телевізії повідомив про потребу мобілізувати до 40,000 резервістів. Відомо, що ще 13-го серпня грузинський уряд вислав до Абхазії тритисячний збройний корпус, щоб невтралізувати прихильників колишнього президента Звіяда Ґамзахурдії. За шість тижнів боїв було вбито сотні людей з обох ворогуючих сторін. При особистій участі російського президента Бориса Єльцина Грузія і Абхазія підписали 3-го вересня угоду про припинення вогню. Однак замирення потривало лише декілька днів. Абхазці йдуть на тяжкі жертви, але не хочуть поступитися своєю незалежністю від Грузії.

З приводу захоплення абхазцями Ґаґрів Е. Шеварднадзе мав телефонічну розмову з Б. Єльцином. Російський президент підкреслив, що коли під час грузинсько-абхазького збройного конфлікту виникне загроза для російських громадян, то Москва змушена буде втрутитися. Цю заяву Єльцина можна трактувати досить широко. Цими днями грузинське керівництво повідомило про свій намір націоналізувати всю власність колишної совєтської армії, що знаходиться на території Грузії. У зв'язку з цим міністер оборони Росії Павел Ґрачов заявив, що спроби грузин роззброїти російських вояків у Грузії можуть привести до нового кровопролиття.

Ситуація в районі грузинсько-абхазького конфлікту все більше напружується. В суботу воєнний гелікоптер без розпізнавальних знаків напав на гелікоптер, в якому летів до Сухумі Е. Шеварднадзе. Вже в Сухумі Шеварднадзе заявив, що сподівання його уряду на мир не дають бажаних вислідів, тому настав час навести порядок силою.

Студенти в колгоспи не поїдуть

Харків (УНІАР). — Профспілкові комітети вищих учбових закладів виступили із заявою, у якій повідомляють, що студенти цієї осені не візьмуть участи у польових працях. Одна з головних причин — спалах пуляреміі — небезпечного інфекційного захворювання. Обласна санітарно-епідемічна станція заборонила середнім і вищим школам, а також іншим навчальним закладам укладати договори з господарствами, які охоплені епідемією.

Як уже інформовано, інфекційні хвороби виявлено в багатьох областях України. На Луганщині виявлено 42 хворих на черевний тиф і жовтячку, але там бракує навіть хльору для дезинфекції, не те, що ліків.

Завідуючий катедрою Луганського Медичного Інституту Валерій Фролов недавно виступив на з'їзді лікарів СНД у Суздалі, де розповів про тяжку екологічну ситуацію в Донбасі, яка сприяє поширенню інфекційних хворіб.

Президент України Леонід Кравчук у своєму виступі на засіданні Ради Національної Безпеки України 25-го вересня наголосив, що виробництво ліків є одним з пріоритетних напрямів державної діяльності. При Президенті України діє національний комітет боротьби із найстрашнішою хворобою століття СНІД (АІДС). Комітет нараховує 90 працівників, яким на 1992 рік асигновано 4.2 міл. карбованців.

ВИСТАВКА Р. БАГАУТДИНА

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців-Українців в Америці влаштовує виставку картин мистця з Києва Рафаеля Багаутдина, відкриття якої відбудеться у неділю, 11-го жовтня, о год. 1-ій по полудні у ґалерії ОМУА, 136 Друга авеню в Ню Йорку. Виставка буде відкрита в будні від год. 6—8-ої вечора, в суботи та неділі від 1-ої год. дня до 8-ої вечора і триватиме до 18-го жовтня.

ПОКАЗ УКРАЇНСЬКОГО ОДЯГУ

Ньюарк, Н. Дж. — 86-ий Відділ СУА в Ню Джерзі влаштовує показ українського одягу в історичному аспекті та полуденок. Імпреза відбудеться у неділю, 11-го жовтня, о год. 1-ій по полудні в залі церкви св. Івана Хрестителя, Стенфорд авеню в Ньюарку. Вступ —10 дол., до 16-ти років — 5 дол. Прибуток призначений на Український Музей в Ню Йорку.

Відбудеться світовий конґрес українських юристів

Перший світовий конгрес українських юристів відбудеться в Києві 18—23-го жовтня ц. р. Організаційний комітет конгресу схвалив програму і затвердив основних доповідачів під час заключної зустрічі у Вашінгтоні.

Голова конгресу Ігор Бардик з Торонто. Канада оголосила, що Президент України Леонід Кравчук погодився взяти участь в церемонії відкриття і привітати конгрес і делегації юристів з Арґентини, Австралії, Бразилії, Канади, Франції, Великобританії, Параґваю, Польщі, України, ЗСА, а також окремих юристів з ряду європейських країн.

Темою першого пленарного засідання буде „Конституція України". В цьому засіданні доповідачами будуть суддя Володимир Тарнопольський (Канада), суддя Леонід Юсько (Україна), професор університету Сан Дієго Берґард Сайґен (ЗСА) і депутат Верховної Ради України Сергій Головатий. Друге пленарне засідання буде присвячене слідуючим питанням: „Незалежна судова система", „Права людини", „Верховенство закону" і „Незалежний статус юриста в Україні". Доповідачами на цьому засіданні будуть суддя Богдан Футій (ЗСА), Олександер Ємець (Україна), Богдан Витвицький (ЗСА) і Олександер Нечипоренко (Україна).

Окреме засідання буде присвячене приватизації великих і малих підприємств, приватній власності на землю і праву спадкоємства. Доповідачами будуть д-р Федір Бурчак (Україна), д-р Володимир Луць (Україна), д-р Віталій Семчук (Україна) і професор юридичного факультету Сіднейського університету Богдан Білинський (Австралія). Доповідачами по темі „Україна на міжнародній арені" будуть д-р Володимир Буткович (Україна), посол при Европейській економічній спільноті Володимир Василенко (Україна), Андріян Ємкала (Великобританія). Зовнішньоторговельну і економічну діяльність України насвітлять в доповідях Богдан Конвей (Канада). Джан Гевко (ЗСА), Богдан Шандор (ЗСА) і Борис Соболев (Україна).

Заключний день конгресу буде присвячено затвердженню резолюцій, обговоренню запропонованого статуту щойно створеного Світового Конгресу Українських Юристів і виборам президента і віцепрезидента.

Світовий конгрес українських юристів має намір стати міжнародною організацією, створеною з метою поєднати юристів українського походження з юристами в Україні в цей історичний період утвердження незалежности України.

Будинок амбасади України в Оттаві

В суботу, 18-го вересня ц. р., в Оттаві столиці Канади, відбулося урочисте посв'ячення будинку амбасади України, (фото вгорі), як також передання ключів послові України в Канаді Левкові Лук'яненкові. Будинок закупили Лідія та Ераст Гуцуляки з Торонто, відомі громадські діячі, одні з засновників Товариства Прихильників Руху в Канаді, як також меценати на різні народні цілі. Будинок, який знаходиться на вулиці Метклф, був переданий, як подарок Україні з нагоди першої річниці проголошення незалежности України. В будинку будуть міститися всі відділи посольства і є вигляди, що урядування розпічнеться 4-го жовтня ц. р.. Подружжя Гуцуляків отримало спеціяльну грамоту-подяку від амбасадора Л. Лук'яненка.

В одеських кіосках нема українських газет

Київ. — Володимир Боденчук, кореспондент газети „Молодь України", помістив у числі з 20-го вересня довшу дослідницьку інформацію про те, як то одеські номеклятурники і партократи, любителі великої Росії, роблять все, що від них залежить, щоб в Одесі не появлялася українська республіканська преса, брошури й книжкові видання. Натомість, пише Боденчук, „ви там все знайдете на російській мові". Є, каже він далі, чимало газет з Придніпров'я, які розпалюють міжнаціональну ненависть, обвинувачуть український Уряд в усіх гріхах світу, закликають до боротьби з Молдовою.

„Треба сказати, — пише Боденчук, що колишній мер Валентин Симоненко, якого Вітольд Фокін стягнув з Одеси до Києва, та інші місцеві партократи постаралися про те, щоб в місті все було. Поліці вгинаються від всякого товару, як в будь-якому західньому про товому місті — від данських кобас, починаючи і на-

(Закінчення на стор. 3)

Л. ГРАБОВСЬКИЙ В СТЕТСОН УНІВЕРСИТЕТІ

Ню Йорк. — Відомий український композитор, теоретик та критик Леонід Грабовський виступатиме перед студентами й викладачами Стетсон університету в Діленд, Фльорида, впродовж трьох днів 8-го, 9-го та 10-го жовтня. Головна тема його лекцій — сучасна техніка музичної композиції, зокрема в його власній творчості. Окрема доповідь буде присвячена короткому нарисові історії української музики. Лекції супроводжуватимуться різноманітними музичними ілюстраціями.

У СВІТІ

ТРОЄ КЕРІВНИКІВ т.зв. гомвлендів — чорних районів Південно-Африканської Республіки рішуче виступили проти досягнутої минулого тижня угоди між президентом ПАР Фредеріко де Клерком і лідером Африканського національного конгресу Нелсоном Манделею. Останні події свідчать про поглиблення розколу в південноафриканському суспільстві. Мало не кожний день приносить вістки про нові безпорядки в чорних передмістях Йоганесбургу, про масові криваві сутички на етнічному ґрунті. Виступ лідерів гомвлендів загрожує зірвати й без того занадто довгий перехід ПАР від режиму апартеїду до демократії.

ЗГІДНО З ПОПЕРЕДНІМИ даними, на президентських виборах в Румунії найбільше шансів перемогти має теперішний президент Іон Ілієску. Він дістав 48 відсотків голосів виборців. 30 відсотків проголосували за лідера демократичної опозиції — ректора Букарештського університету Еміля Константінеску. 15 відсотків бюлетенів визнано недійсними. Така велика їх кількість викликала підозру у спостерігачів і Центральна виборча комісія, під тиском громадської думки, перевіряє скасовані бюлетені, щоб унеможливити фальсифікацію вислідів президентських виборів.

В ЙОРДАНІЇ ДІЙШЛО до гострого конфлікту між урядом і парляментом. Це сталося після того, як двох законодавців, 40-річного Якуба Караша і 49-річного Лайта Шубейлата, було звинувачено у спробі повалення влади короля Гусейна. Конфлікт засвідчує, що уряд є занепокоєний деdалі більшою популярністю фундаменталістських мусулманських організацій і хоче завчасно продемонструвати силу. 33 депутати парляменту погрожують резиґнацією, якщо арештованих законодавців не буде звільнено до суду.

В ЧЕТВЕР, 1-ГО ЖОВТНЯ, російські банки почали видавати громадянам так звані приватизаційні чеки вартістю 10,000 рублів кожний. Ці чеки не підлягають обмінові на готівку, однак, починаючи від грудня, власники зможуть купити за них акції приватних російських підприємств. 41 відсоток підприємств, яким уряд рекомендував провести приватизацію, вже подали відповідні проєкти. Згідно з пляном російського уряду, державними залишаться тільки енергетична ділянка, зокрема атомові станції, а також військово-промисловий комплекс, маґістральні трубопроводи і природні ресурси. Всі інші ділянки промисловости буде передано у приватну власність.

ЛИТОВСЬКА РЕСПУБЛІКА з 1-го жовтня відновила продаж харчів за картками. Міністерство торгівлі оприлюднило наказ, згідно з яким кожен мешканець Литви у жовтні дістане можливість придбати по 1 кілограмові крупів і 1 кілограмі цукру. Крім того, на четвертий квартал ц.р. кожному литовцеві належиться 2 кілограми муки, одна пачка макаронів і 1 кілограм солі. Протягом 1992 року ціни на харчі в Литві зросли більш ніж у сто разів.

НЕЗАЛЕЖНА СЛОВЕНІЯ запровадила національну валюту, пустивши в грошовий обіг купюри вартістю по 100, 500 і 1,000 толярів. Банкноти надрукувала англійська фірма Тома Де Ла Рю. Для Словенії це замовлення обійшлося в 30 міл. дол., однак спеціялісти відзначають, що нова валюта добре захищена від підробок. До кінця року в обіг надійдуть банкноти вартістю в 10, 20 і 50 толярів, а також перші словенські монети.

ФРАНЦУЗЬКА ГАЗЕТА „Лілберасьон" повідомила, що австрійський канцлер Франц Враніцький має намір 12-го жовтня відвідати Лондон, щоб обговорити з прем'єром Англії Джаном Мейджором перспективи вступу Австрії до Спільного ринку. Згідно з вислідами спеціяльного опитування, проведеного Інститутом Геллопа, 47 відсотків австрійців підтримують ідею вступу країни в Европейську спільноту, а 44 відсотки виступають проти цього.

В АМЕРИЦІ

В КІНЦІ МИНУЛОГО тижня Сенат ЗСА схвалив голосами 82 до 12 законопроєкт про допомогу закордонним країнам, яка передбачує по стороні витрат 14,1 біл. дол, 12 біл. дол. внесок до Міжнародного валютного фонду і гарантії для Ізраїля на суму 10 біл. дол. у формі банкових позичок. З черги відбудеться зустріч лідерів Сенату і Палати Репрезентантів для випрацювання одного узгідненого законопроєкту закордонної допомоги і аж тоді законпроєкт буде переданий до Білого Дому для підпису президента Джорджа Буша і стане законом. Серед названих країн є Боснія і Герцеговина (50 міл. долярів) та інші. В Сенаті відбулися гострі дискусії про справу допомоги для Росії, яка недавно продала Іранові три дизельні підводні човни, один з яких вже прибув до Ірану. Кожний такий човен коштує принаймнєе 250—300 міл. дол., заявили деякі сенатори і дорікали Президентові, що він не мав впливу на цю небезпечну торгівлю зброєю.

В КАЛІФОРНІЇ ЗНОВ розпочалися пожежі лісів. Пожежа поширилася також на території національного парку Ельдорадо. Місцеве радіо й інші засоби масової інформації повідомили, що горять не тільки ліси, парки, відпочинкові табори, але також приватні віллі. Пожежу гасять сотні пожежників, але, не зважаючи на інтенсивні заходи, досі вже згоріло 4,000 гектарів лісу. Сотні осіб були змушені покинути свої житла і перенестись в інші околиці стейту.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ повідомив представників засобів масової інформації, що економічні й інші санкції, введені З'єднаними Стейтами Америки рік тому проти теперішнього гаїтського режиму, будуть продовжуватися до часу поки в тій країні не буде встановлений демократичний уряд президента Жана-Бертрана Арістіда, який був обраний у вільних виборах. Президент, який тепер перебуває у частих поїздках у зв'язку з інтенсивною виборчою кампанією, заявив кореспондентам у Висконсині, що він щойно підписав додаткове розпорядження продовжити на рік санкції проти Гаїті. При тому він додав, що нічого дотепер не змінилося і Уряд ЗСА підтримуватиме тільки демократичний уряд.

НА НАФТЯНІЙ плятформі американської корпорації „Ґрінгилл петролійом" в Мексиканській затоці трапилася катастрофа у вислідї чого кілька сотень барилок нафти, говориться про 880, забруднили затоку у розмірі принаймні п'ять кілометрів. Робітники були своєчасно вивезені з плятформи при допомозі гелікоптерів. В інформації нічого не говориться про жертви в людях. Компанія взяла на себе відповідальність відчистити затоку від нафтяної маси.

АМЕРИКАНСЬКОМУ амбасадорові Робертові Стравсові, який збирається відходити з амбасадорського посту в Москві і повертатися до ЗСА, прийшлось під час його мабуть останньої конференції вияснювати, що він, мовляв, нічого не знає про поголоски, які кружляють в Москві, що уряд Бориса Єльцина хоче найменувати колишнього генерального секретаря ЦК КПСС і президента СССР Михаїла Ґорбачова амбасадором Російської федерації до Вашінгтону на місце дотеперішнього амбасадора Лукіна. Стравс жартома заявив журналістам, що він про це нічого не знає, а крім того Росія вже має свого амбасадора в ЗСА.

ПРИНАЙМНІ П'ЯТЬ турецьких вояків загинули і 15 були поранені від розриву двох американських ракет, вистріляних припадково в турецький корабель-нищитель під час морських маневрів воєнних кораблів Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО). Речник воєнної морської фльоти ЗСА заявив кореспондентам в Лондоні, що ведеться слідство, щоб встановити, що було причиною помилкового випуску двох ракет. Випадок стався 80 миль від турецького міста Ізмір. Очевидно, після закінчення слідства, Уряд ЗСА покриє усі витрати і вибачиться перед турецьким урядом і родинами, які загинули.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хаос в Румунії

Румунія, балканська країна з 24-мільйонами населення, колись королівство, від 1947 року з комуністичним режимом — була єдиною сателітною країною, яка усамостійнилася не еволюційним, а революційним шляхом. У грудні 1989 року комуністичний диктатор Ніколаї Чаушеску проголосив вийнятковий стан у зв'язку з масовими демонстраціями і хотів збройною силою, стрілами до демонстрантів, здавити опозиційний рух. Частина війська відмовилася стріляти, решта війська відійшла до своїх касарень і Чаушеску пробував рятуватися втечею. Його і його дружину зловили, коротко судили і розстріляли. Формально перемогла демократія. Фактично, під зміненою вивіскою залишилися при владі комуністи. Президентом став Іон Ілієску, але спокою в країні не було. Відбувся навіть такий диковинний епізод, що уряд зорганізував масову контрдемонстрацію викликаних до Букарешту рудокопів. 30-го вересня ц.р. відбулися там перші ,,демократичні" вибори до парляменту і вибори на президента, — треба ту ,,демократію" взяти в лапки, бо вибори проходили у супроводі масового фальшування їх. Те фальшування було таке яскраве і масове, що Головна виборча комісія думала уневажнити вибори, але вона обмежилася до проголошення ,,другої тури", а фальшами займається прокуратура. Відгук отих скандальних виборів на Заході був такий, що Палата Репрезентантів у Вашінґтоні великою більшістю голосів відкинула пропозицію Уряду, щоби надати Румунії статус найбільшого упривілейовання у торгівлі.

Пишучи про колишні комуністичні країни ми завсіди порівнюємо відносини у кожній із них з відносинами в Україні. Пригадаймо коротко: у Польщі, яка перша усамостійнилася — здобула ту самостійність безкровно, мирними страйками та переговорами і, врешті, компромісом з комуністичним диктатором генералом Войцєхом Ярузельським. Але тепер є там уже четвертий з черги уряд і в країні панує атмосфера партійно-політичної боротьби та розчарування президентом Валенсою. У Чехо-Словаччині прийшло до відірвання Словаччини від Чехії. У колишній Східній Німеччині недавно відбувалися (і ще тут і там відбуваються) демонстрації проти чужинців на тлі боротьби за варстати праці. На Мадярщині як і в Болгарії Комуністична партія перезвала себе Соціялістичною, але далі грає активну ролю у державному житті. В Україні теж існує Соціялістична Партія з комуністичним членством, але вона, — кажуть фахівці, — на очах меншає. І в Україні народився той територіяльний патріотизм неукраїнців, якого нема в колишніх сателітських державах.

У всіх колишніх комуністичних країнах дотепер найпершу ролю грає економіка. Ідеологічні різниці відходять на задній плян у реальній дійсності: ідеться про перехід на систему вільного ринку через приватизацію, через боротьбу проти безробіття, хабарництва, чорного ринку і нечесної спекуляції. Всі шість колишні сателітські країни у тому кращому за Україну становищі, що вони були політично й економічно поярмлені, але не були русифіковані, зберігали завжди свою національну ідентичність. В Україні мусить рівночасно відбуватися: будова адміністраційного апарату, українізація шкіл та установ та реформа економічної системи. Громадяни не здають собі справи з тієї складної проблематики і невдоволені існуючим ще неладом. Примітивізм політичної думки сприяє невдоволенню людей, які ,,нетерпеливі", бо за кілька місяців не можна створити льояльний до влади й фаховий адміністраційний апарат з українською мовою.

А все ж, у порівнянні з колишніми сателітними державами, які користуються великими кредитами та даровизнами від Заходу — Україна у кращому стані. Останні скандальні вибори в Румунії це підкреслюють.

ФРАНЦУЗЬКА ГАЗЕТА ,,Ліберасіон" повідомила, що поблизу узбережжя департамену Булонь-сюр-Мер на півночі Франції митники зупинили і перевірили вантаж буксирного човна, конфіскувавши у висліді 10 тонн маріхуани. Її контрабандисти переправляли з південносхідньої Азії в північну Европу.

Мирослав Семчишин

БОЛЮЧІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ

I

За нами серпневі урочистості відзначення першої річниці державної самостійности України. Хронологічно увійшли ми в другий рік, що мав би принести нам розв'язку таких державноважних проблем (не згадуючи економічних) як прийняття Конституції, вибори нового парляменту і довгоочікувана зміна Уряду, не згадуючи вже цілої низки інших. А впарі з цим, пам'ятним став місяць серпень 1992 року справді великого значення подіями, як от-перший у нашій багатовіковій історії Світовий форум українців із усіх земель України і України діяспоральної, та святкове відкриття, справді унікального своєю програмою, нового (приватного) університету — Києво-Могилянської Академії. А коли хоч тільки згадати з кінця липня теж перший Конґрес національно-демократичних сил, що в національно-політичному житті сучасної України мав теж особливе значення, — матимемо справжню панораму тих реальних і вагомих факторів, що документують і уназверхнюють ті основні процеси, якими тільки радіти.

Але, чи справді тільки радіти? Чи сучасна Україна дійсно опинилась на міцних і багатонадійних рейках свого оновленого існування? Відповідь на це кардинальне питання, нефальшовану і без будь-яких прикрас правду про ті всі підводні скелі і небезпечні течії, які справді можуть стати грізними бо серйозно загрожують найближчому майбутньому так державного життя, як і громадського ладу України, дають деякі інформаційні повідомлення чи публіцистичні статті в репрезентативних органах преси, що появились саме під час цих урочистих зборів, святкувань і евфорійних настроїв. Йдеться тут про усю широчінь, із усіми відгалуженнями так суспільно-політичного, як і національно-культурного фронту, на якому опинилися широкі кола української громадськости, всі ці кола, що самим своїм існуванням становлять і визначають стрижневі процеси, які проникають збірний організм народу. Йдеться тут про актуальні стремління і перспективи повсякденної праці численних добровільних громадських об'єднань, товариств, фондів і інших національно-політичних рухів, бо без них неможливий сам факт існування демократично-державного суспільства. А щоб мати реальну картину того, що собою уявляє отой суспільний масив, на якому побудоване усе суспільно національне, а втім і політичне життя, наведемо статистику Міністерства Юстиції України. І так, протягом 1991-1992 років у сучасній Україні зареєстровано 275 громадських організацій, серед них 14 політичних партій, 15 товариств культурних зв'язків із країнами за кордоном, 31 спілки, 14 академій, 75 асоціяцій, 22 некомерційні фонди і т.п. Всі ці організації віддзеркалюють стан українського суспільства і його демократичне обличчя та пляни інтеґрувати себе, по змозі, у паралельні як не світові то бодай західньоевропейські структури.

Але шлях до цього далекий, бо сьогоднішня Україна опинилась у подвійній небезпеці. На її зовнішньому фронті незмінно тривають зазіхання північного сусіда, що провадить незмінну імперську політику, спрямовану на розвал української державности, на повторну інтеґрацію України в ,,общий котьолок", контрольованих Москвою народів (пригадаймо таких типів як Жировицький чи Руцкой, або Касатонов). А на внутрішньому фронті діють і групуються сили, які підштовхують до розчленування України, до громадянської війни, до хаосу та цим бльокують соціяльно-економічні стремління. Всі ці і інші небезпеки, в яких опинилась сучасна Україна, були предметом засідання такої високопатріотичної загальнонаціонального значення організації як Українська Рада Миру (та Фонду Миру), яку очолює така славна і загальношанована людина як ,,патріярх літератури" — Олесь Гончар. У висліді Рада виступила із дуже сильним публічним ,,Зверненням", у якому м. ін. стверджує що: ...,,нова Україна народжується в умовах не лише соціяльно-економічної кризи, а й певного розвалу демократичних сил, у гіркий час економічного безладдя, зубожіння народу, коли войовничо піднімають голову українофобія, імперщина, чиновне чванство, торгово-мафіозні та злочинні структури; замість об'єднання зусиль для процвітання України, серед деяких громадських організацій росте популізм, розбрат, поділ сфер впливу, та портфелів, особиста амбітність часто бере гору над проблемами політичними, державними, суто людськими...

Закінчення буде.

Анатоль Вовк

УКРАЇНСЬКІ ПРІЗВИЩА ПО-АНГЛІЙСЬКОМУ

I

Після закінчення Другої світової війни перед вихідцями з України, що опинилися в Новому Світі, виринула пекуча проблема: як їм найліпше писати свої імена, прізвища та місцевості народження англійською абеткою. Більшість нових еміґрантів була із західньоукраїнських земель, а ті східні українці, яким вдалося оминути всі репатріяційні комісії, часто були змушені роздобувати для того західньоукраїнські чи західньоевропейські документи. У цих документах особисті дані вихідців були подані латинкою, одначе абеткою, що багато різнилася від англійської. За американськими законами новий іміґрант, що бажав прийняти американське громадянство, мав право не то що змінити написання свого імени й прізвища, але й зовсім їх змінити. Для українських іміґрантів була отже нагода позбутися чужинецьких, дуже часто накинених, осоружних форм написання їхніх найменувань та прийняти форму імені та прізвища, що вказувала б на їхню окремішність від прізвищ представників окупантів України.

Питання було: як це найкраще зробити? Тим то в **українській пресі ЗСА та Канади в 1950-их роках розвинулася на цю тему широка дискусія, що з цією справою були більше чи** менше **ознайомлені. Стало очевидним, що у цій справі** є два **можливі підходи, дві методи, які в мовознавстві мають назви транслітерація і транскрипція. При транслітерації прізвища чи будь-якого іншого неанглійського слова з кирилиці на латинку передаємо літеру за літерою з однієї абетки на другу, притримуючись якоїсь виробленої системи передачі. Ми не зважаємо на це як транслітероване слово буде звучати по-англійському, чи як легко англомовній людині буде його вимовляти. Це просто механічна трансформація слова з кириличної абетки на англійський варіянт латинки.**

Вживаючи транскрипції, головна ціль передачі є намагання укласти англійське слово так, щоб його звучання було, в межах можливого, якнайближче до оригінальної вимови. При тому для однієї української літери можемо, якщо треба, вживати кількох англійських і навпаки. Нове слово може бути зовсім не подібне формою до українського і нічим не вказувати на мову оригіналу. Продемонструємо різницю двох підходів на прізвище автора цієї статті. Вживаючи транслітерацію, слово Вовк можна написати по-англійському як Vovk або Wowk (залежно від транслітераційної системи). Вживаючи транскрипцію, Вовк можна передати як Voke (стосовно до вимови англійських слів coke, choke, yoke, poke), або подібно до вимови англійських слів folk, yolk, polk).

Між колишніми ,,діпістами" чимало було таких, що рішили не міняти своїх прізвищ, змінити лише написання імени, або змінити лише прикметникове закінчення прізвищ на —ий або —ій. Серед тих, що рішили пристосувати написання до англійської абетки велика більшість зробила це методою транслітерації, хоч не завжди логічно і не завжди послідовно.

Сьогодні проблема з-перед сорока років виринає наново. Між заокеанською діяспорою та українським материком уже ось кілька років витворюються сильні особисті та ділові зв'язки, до Нового Світу приїздять на коротше чи довше перебування, а то й на — постійне численні українці, які мусять вирішувати як передавати свої особисті дані англійською мовою. Проблема тим важливіша, що в колишній Совдепії для українських власних назв послідовно вживано російської, а не української транслітераційної системи. Це була ще одна ланка у процесі русифікації, нівеляції різниць між ,,общепонятним языком" та непрестижевими мовами ,,инородцiв" чи ,,націоналів". З цією російською формою прізвищ у документах і досі їдуть наші люди в англомовний світ. Тим то справа варіянтів транслітерації заслуговує на ширший розгляд.

З практичної точки зору транслітераційні системи пожна поділити на спеціялізовані та на практичні.

Продовження буде.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редаґує Лев Яцкевич

Приречений світ Христофора Колюмба

22-го жовтня 1992 року сповниться півтисячі років від відкриття Америки ґенуезьким мореплавцем, Христофором Колюмбом. Багато держав світу заявило з цієї нагоди свою участь в цьому історичному ювілеї, але багато від нього відмовилося, вважаючи Колюмба спричинником поневолення, ґеноциду автохтонів нововідкритого світу, впровадження торгівлі невільниками, расової ненависти, знищення двох квітучих цевілізацій та зведення їх жителів до рівня паріїв. Звичайно, є ще інші голоси, які вважають Колюмба візіонером, що перевіз християнську цивілізацію крізь море та започаткував нову епоху в історії світу.

Немає жодного сумніву в тому, що Колюмб — це дуже контроверсійна постать — у кожному відношенні. Почнімо від його прізвища: що є златинізованою версією його хресного імени та прізвища — Christoforo Colombo, еспанці називали його Cristobbal Colon, його син, Фердинанд називав його у своїй біографії — Колонус, а самий Колюмб підписував себе грецько-латинським гібридом — Хроференс, що дослівно означав особу, що поставила собі добровільно метою життя — ширення віри Христа за океаном. Для гуманістів Ренесансу — він був дослідником нових континентів, а для історіографів, великим невідомим, які, хоч зуміли його відмітизувати, не зуміли його згуманізувати.

Звичайно, існує ще багато інших закидів проти Христофора Колюмба, чи вживаючи еспанської термінології, Крістобаля Колона, згадати б хоч би некомпетентність в адмініструванні колоніями Нового Світу, брутальна поведінка з автохтонами, ґеноцид та мале знання мореплавства, до речі свою дослідню фльотилію — він провадив більше на ,,чуття" чи ,,інстинкт", ніж на морське знання. А тепер, гляньмо на Колюмба зблизька та подивімся, що він собою уявляв, як ,,адмірал Атлантійського океану"? Згідно з реляціями очевидців, він нагадував портрет Лоренцо Лотта.

Колюмб правдоподібно народився у Ґенуї 1445 року та до 18-го року життя працював, як ткацький підмайстер у робітні батька, поряд двох своїх старших братів. На жаль, ґенуезькі ткачі не мали цього престижу та авреолі пошани, що їх побратими у Фльоренції чи Венеції. Тому амбітному Колюмбові без освіти, грошей та зв'язків, залишилася тільки одна можливість — шукати кращої долі в широкому світі. Правда, молодий Колюмб запліднив свою душу ідеєю-мрією пошуку коротшого шляху до Індії, пливучи на захід Атлантійським океаном. Основою його мрії була віра багатьох інтеліґентних людей у Ренесансі, що земля не є плоска, а кругла.

Але Колюмб стояв тільки однією ногою в Ренесансі, а другою у Середньовіччі й вірив в те, що нам Біблія до вірування подає, включно з теорією світу Птоломеїв, що земля — це осередок, навколо якої обертається цілий всесвіт. У висліді, його світогляд був сумішшю Біблії, географії та астрономії Птоломеїв, морських мап, своїх власних обстежень та побожних бажань. І тому Колюмб є, не тільки дуже далекий від нас, але й дуже складний.

А тепер, дозволь дорогий читачу вдягнути на себе і Колюмбові чоботи та разом з ним відбути його чотири приречені подорожі до Нового світу. Але наперед відбудемо з ним морську подорож до Англії, в торговельних справах його батька. З Англії ми поїдемо до Портуґалії, що в тому часі славилася найкращими мореплавцями світу, на чолі з князем Генрі-мореплавцем. Там ми познайомимо вас з капітаном Перестрелльом, співробітником князя Генрі та його дочкою, Филипою Перестрелльо Люніз, з якою Колюмб згодом одружився. Це подружжя стало дійсністю в надії, що її батько, а його тесть, допоможе йому одержати фінансову допомогу від портуґальського короля Хуана II на реалізацію ,,одержимої" подорожі до Нового Світу.

Але з уваги на те, що ніщо з цього не вийшло, ми переїжджаємо до Еспанії, де 40-літній Колюмб плянує одержати авдієнцію на дворі королівської пари: Фердинанда та Ізабелли. І тут, не зважаючи на різні перешкоди, одержима мрія Колюмба стає дійсністю на весні 1492 року у виді трьох каравел (св. Марії, Ніни і Пінти) та 84-членної залоги, що складалася здебільшого з колишніх в'язнів еспанських тюрем.

Дрібно морщиться темносиня кирея Атлантику, по якому під подувом приго-

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Петро Моцюк

ІУ КОНҐРЕС СФУЛТ У ВІЛЬНІЙ УКРАЇНІ

I

На засіданні президії, під час III Конґресу Світової Федерації Українських Лікарських Товариств в Україні в 1990 році, який відбувався у Києві і Львові, ще за існування СССР, на наступний IV Конґрес, вибрано місто Харків. Харків — це друге найбільше місто в Україні, з його 2-мільйоновим населенням, столиця колишньої Української ССР — від 1920—1934 років. Старий університет, медичні та багато інших інституцій і велика індустрія міста і околиць. Він був центром української культури і її резистансу т.зв. розстріляного відродження. Сусідуючи з Росією, він став найбільше зрусифікований.

Підготова до проведення Конґресу була дещо інша, як це було з III Конґресом у Києві і Львові. Світову Федерацію Українських Лікарських Товариств зорганізовано у 1975 році у Чикаґо; головами її були покійний д-р Роман Осінчук і д-р Ахіль Хребтовський. Перший конґрес відбувся у Мюнхені, Німеччина, в 1984 році, — Другий — у Відні, Австрія, в 1988 році, а третій в Україні, в 1990 році. Цей Третій конґрес відбувся під час найбільших претворень в СССР. Тодішній президент Міхаїл Ґорбачов намагався всіляко рятувати імперію і намовляв Україну ввійти до нового союзу. В цей власне час, ,,ґорбачовської гласности", проводові СФУЛТ пощастило добитися в Уряді Здоров'я України дозволу відбути конґрес в Україні.

Вимоги СФУЛТ-у до Уряду України, як на той час, були дуже радикальні: 1), конґрес має відбутися тільки у Києві і Львові; 2), Мовою конґресу має бути тільки українська мова; 3), Свобода рухів і слова учасників конґресу.

Ми знали, що українська мова це табу. Такої мови не можна було вживати в офіційних зібраннях, вона була заборонена.

Конґрес відбувся з великим успіхом. На цей конґрес прибули спеціялісти різних ділянок медицини з вільного світу і там демонстрували свої знання і набуту техніку, якою користується медицина на Заході. Конґрес був доступний для всіх лікарів з різних округ та різних спеціяльностей. Колеґи в Україні побачили, як далеко позаду є совєтська медицина, а теж, що як уряд СССР заховав перед ними правду про поступ західньої медицини та, що через таку ,,зацофаність" терпить увесь нарід України. Конґрес не тільки сколихнув практикою медицини, але він також дав духовий підйом національній справі і багато надій для населення. Учасники конґресу, лікарі діяспори, не їхали на нього з визначеними цілями, але їхні дії безперечно причинилися до потрясення фундаментів діючої влади уряду і партії. Цей конґрес зробив більше як цього сподівалися його організатори. Під час його переходу, далося відчути, що Україна будиться до власного життя. Після конґресу, події в Україні буревієм розвивалися одна по одній: 16-го липня 1990 року — проголошення Декларації про державний суверенітет України, 24-го серпня 1991 року проголошення самостійности і незалежности України, — референдум 1-го грудня 1991 року з-понад 90 відсотковим виявом людности за самостійністю України і вибір першого президента України Леоніда Кравчука.

Підготова до IV Конґресу було дещо інакша, як це було до III Конґресу. Під час і після III Конґресу постало Всеукраїнське лікарське товариство у Києві, головою якого вибрано проф. Любомира Пирога. У Львові відродилося УЛТ і його головою обрано проф. Олександра Кицеру. По областях України зорганізовано товариства. У Харкові постало товариство і його головою обрано проф. Людмилу Порохняк. Вибрано Організаційний комітет підготови Конґресу, який очолив проф. Пиріг, а господарем стала проф. Порохняк. Організацію Конґресу узгіднено з міністром здоров'я України д-ром Юрієм Спіженком і дирекцією т-ва ,,Україна". Подорожніми турботами діяспори зайнялася Маріка Гельбіґ, директор Скоп Травел, з Ню Джерзі. Д-р Павло Джуль, науковий референт Федерації намітив програму наукових доповідей і узгіднив їх з організаційним комітетом. Всі доповіді мусять бути виголошені по-українському.

Розіслано повідомлення до крайових управ про місце і час IV Конґресу і запрошено колеґ брати участь і надсилати до наукового референта теми доповідей. Відбуто кілька поїздок в Україну для остаточного узгіднення програми наукових сесій та полагодження місця на відбуття конґресу і приміщення для його учасників. Таку подорож відбули члени управи СФУЛТ в особах: д-рів А. Хрептовський, М. Коленський, П. Джуль і П. Моцюк. Зголошено і прийнято 300 наукових доповідей, які виголошено на конґресі. Організаційний комітет старанно виготовив і видав книжку тез і програмки, які кожний учасник отримував при реєстрації. В програмці були також включені всі екскурсії і розваги для родин учасників. Початкова евфорія ентузіястів з'їзду, членів Організаційного комітету, скоро розвіялася, а то тоді, як вони довідалися, що їхній вклад праці не буде оплачений, чи в якийсь інший спосіб винагороджений і він не матиме матеріяльного доходу, тоді вчасно зрезиґнували з членства такого комітету. З жалем треба додати, що наші молоді колеґи в Україні як лікарі, так і не лікарі, всі хотять ,,інстент ґратіфікашен" — ,,негайну винагороду". Ситуацію врятували бизнесмени неукраїнської національности і вони довели розпочате діло до кінця. Для учасників конґресу був зарезервований найбільший готель в місті, готель ,,Харків".

Учасники конґресу прибували до Харкова зі всіх сторін. Наша група, здається найбільша, прибула з Києва літаком. Ми примістилися у готелі ,,Харків". Учасниками конґресу були лікарі з 12-ох країн світу: Арґентини, Австрії, Австралії, Болгарії, Великобританії, Венесуелі, Канади, Росії, Америки та інших. Всі вони їхали на конґрес в Україну, не тільки щоб там виголосити доповіді, але й щоб засвідчити нашим братам на рідних землях як високо зберігаємо ідеали України у вільному світі.

Напрошується сказати дещо про цей найбільший готель ,,Харків", в якому ми примістилися. Він знаходиться в центрі міста і прилягає до славнозвісної площі Дзержинського, яку кілька місяців тому перейменовано на площу Свободи. Площа ця займає 12 гектарів і є найбільшою в цілій Европі. Тут стоїть пам'ятник Ленінові, але коло нього вже не видно свіжих китиць квітів, як це я бачив минулого року. Тільки тому, що доля не судила мені погибати в готелі ,,Харків", з якого я вийшов живим і не сплямив його чести, не наніс йому неслави і не приніс конґресові СФУЛТ слави. Історія моєї пригоди тісно пов'язана з життям в Україні.

Продовження буде.

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Хоровий ансамбль „Нове життя" працює над відродженням нового життя України

Коли у Борисполі група молодих чоловіків розмовляє прекрасною українською мовою, то це звертає на себе увагу. А зачувши їхні голоси і в літаку, цікавість перемогла довідатись, хто вони. Так і почалася розмова. Провідник їхньої групи Анатолій Калужний радо розповідає, що вони з Києва — Товариство „Нове життя" і тієї ж назви чоловічий хор, що саме в дорозі до Південної і Північної Каролайни з концертним турне української духовної і народної музики.

— Як довго виступаєте? — запитую.

— Хор був заснований влітку 1990 року при міжконфесійній християнській місії. За час існування колектив підготував декілька цікавих концертних програм, серед яких основне місце займає духовна хорова музика видатних українських композиторів, таких як А. Ведель, М. Березовський, Д. Бортнянський, М. Леонтович, Д. Січинський, К. Стеценко, М. Лисенко, а також композиторів інших народів. У творчому доробку ансамблю є різдвяні колядки та щедрівки, пісні на Великдень, обробки українських народних пісень, пісні визвольної боротьби.

— А хор аматорський, чи професійний?

— Творчий склад колективу складають провідні співаки Києва: заслужені артисти України Володимир Швець та Ярослав Ходорів, солістки Празької опери Надія Петренко, солісти Віктор Бичек, Віктор Бухарів, Євген Зубко, Павло Міннулін, Микола Реука. Керують ансамблем молоді талановиті диригенти, випускники Київської консерваторії Юрій Курач та Сергій Давиденко.

Одне з основних завдань у праці колективу — відродження та популяризація української духовної музики. Ансамбль з цією метою відвідав з концертами християнські церкви багатьох міст України: Луцьк, Житомир, Тернопіль, Чернігів, Суми та інші. Колектив з успіхом виступав не тільки в Україні, а й за її межами. Так, восени 1991 року ансамбль „Нове життя" побував з концертами у Норвегії.

Чоловічий хор „Нове життя" з Києва.

— А яка ціль поїздки до Америки?

— Анатолій Калужний і його друзі-співаки з ентузіязмом інформують: ціль поїздки — ознайомити американських віруючих з духовною культурою українського народу, зібрати фонди для відродження духовних та культурних традицій України. І не тільки їхнє зацікавлення Америкою, але й європейськими країнами. Ось в листопаді ц. р. колектив знову запрошений до Норвегії, де візьме участь в ювілейному святкуванні лютеранської церкви.

— Чи можна довідатися дещо більше про товариство „Нове життя"?

— Це громадська організація, яка налічує 250 працівників. Вона має філії у всіх обласних центрах України. Ціль нашої роботи — духовне і культурне відродження нашого народу, а також проведення просвітницької роботи з різними прошарками населення. По над 3,000 дітей залучено до навчання в недільних школах та гуртках. 70 самітних, старенньких громадян взято на повне утримання центру. Протягом року ми створили кілька телевізійних програм, після яких до центру прийшло понад 4 млн. листів з проханням надати допомогу у придбанні духовної літератури.

Який будуючий факт — молоді люди з такими благородними починами! Анатолій пропонує послухати теж і їхнього співу з касети. Включившись у прекрасну музику наших великих клясиків духовної музики XVIII століття у виконанні хору a capella та ангельського співу солістки хору — солістки Празької опери Надії Петренко, час довгого лету вкладається в хвилини.

Прощаючись, провідник „Нового життя" Анатолій Калужний ділиться їхніми сподіваннями: „Знаючи, що на американській землі проживає численна українська громада, ми сподіваємося на зустрічі з нашими братами та сестрами, і що наш спів зігріє їхні серця і нагадає про далеку і рідну Україну!"

Приємно повідомити, що їхнє бажання здійсниться і кілька осередків американської України матимуть змогу послухати співу „Нового життя" в тижні перед їхнім відлетом в Україну, 12-го жовтня. Їхні концерти відбудуться в церквах Чикаго, в культурному Центрі у Філядельфії — 8-го жовтня, а в неділю, 11-го жовтня, хор співатиме в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку під час Служби Божої о год. 9:30, а після Служби Божої дасть півгодинний концерт духовної музики.

Можна сподіватися, що наша громада допоможе цьому ідейному товариству відроджувати нове духовне життя України.

Люмонира Крупа

Виберім до Конґресу наших приятелів

Швидко наближаються президентські вибори, дуже важливий момент у житті кожного демократичного суспільства. Ми знаємо, в якій мірі внутрішні і зовнішні справи держави залежать від рішень Палати Репрезентантів і Сенату. Під теперішню хвилину надзвичайно важливою для нас є політична і фінансова поміч могутніх З'єднаних Стейтів молодій українській державі, яка бореться за своє існування із небезпекою зовнішньої агресії, та у звязку з переходом із тоталітарної на вільну господарку, із величезними фінансовими труднощами. Як ми можемо дістати поміч у Конгресі і Сенаті ЗСА для української держави? Ми мусимо, використовуючи нагоду, виявити належну увагу і взяти участь у передвиборчих кампаніях і підтримати тих кандидатів до Конгресу і Сенату, які виявили зрозуміння і добру волю помогти українській державі.

Нашою активною участю у передвиборчих кампаніях і масовою участю у голосуванні ми не тільки посприяємо обранню прихильного нашим справам кандидата, але також покажемо іншим конгресменам чи сенаторам, що нам варто помагати.

У цій статті хочу сказати дещо про одного з наших великих приятелів у Конґресі ЗСА, який кандидує цього року до Конгресу з 3-го виборчого дистрикту у Філядельфії.

Цим нашим випробованим приятелем є Чарлз Догерті, колишній двократний стейтовий сенатор Пенсильванії та колишній конгресмен ЗСА у Філядельфії, визначний діяч Республіканської партії. Догерті має 55 літ, високо освічений у політичних науках та у міжнародних взаєминах і вирізняється ініціятивою і організаційними здібностями. Він відбув три роки активної служби і 21 літ резерви у Корпусі морських піхотинців.

З українськими справами познайомили Ч.Догерті „наші дівчата" з славного Комітету Оборони Національних і Людських Прав України (КОПУ), що його вже 17 літ очолює Уляна Мазуркевич.

Дуже багато поміг Ч.Догерті українським справам створенням на початку 1981 року Ад Гок Комітету для справ балтійських країн та України. Він очолив цей комітет і приєднав до цього понад 100 конгресменів. Цей комітет існує ще й сьогодні. Як його голова, Догерті багато разів порушував на форумі Конґресу справи переслідувань в Україні та справи українських політв'язнів. Він не тільки сам активно підтримував усі наші політичні зусилля у ЗСА, але теж, і це є дуже важливим, заохочував до цього інших конгресменів.

Чарлз Догерті виявив багато доброї волі і активності, коли філядельфійська громада закупила, за ініціятивою др-а О.Черника, у 1980 році великий будинок із великою площею під Український, славний уже сьогодні, Освітньо-Культурний Центр. Догерті зорганізував тоді „Дорадчий Комітет", що до нього увійшли два стейтові сенатори, члени філядельфійської римо-католицької дієцезії та інші американські добродії. Цей комітет розшукував дотації для УОКЦ у приватних фундаціях та у стейтових і державних джерелах.

Українська етнічна група посідає в Америці у справах звязаних з передвиборчими кампаніями та із участю у виборах, одне з останніх місць.

На цьому негативному тлі слід згадати вимкову велику роботу, що її провадить на тому полі член молодшого покоління української філядельфійської громади Віра Андрейчик та кілька її товаришок. Віра прямо присвятила своє життя організації участі української громади Філядельфії в американському політичному житті.

У минулих місяцях Віра Андрейчик зорганізувала групу, яка має назву „Приятелі Чарлза Догерті". Ця група влаштувала на початку серпня ц.р. пікнік у честь Ч.Догерті на посілості д-ра Зені і д-ра Олександра Черників. Віра зорганізувала збірку фонду на покриття коштів передвиборчої кампанії Ч.Догерті. Віра дала 5 і півтисячі дол. У додатку до цього Віра Андрейчик і її товаришки беруть активну участь у щоденній передвиборчій праці і зокрема є відповідальні за участь української етнічної групи у голосуванні.

Чарлз Догерті

Громадяни, які 2 або більше років не голосували, які змінили адресу,або ім'я, мусуть наново зареєструватися. У цій справі чи за інформаціями відносно виборів треба телефонувати до Віри Андрейчик на число: 539-8946. Остання реєстрація відбудеться 5-го жовтня в УОКЦентрі.

Виборці,які з яких небудь причин не зможуть особисто голосувати (3-го листопада), повині звернутися за „Абсенті аплікейшен" не пізніше 27-го жовтня і виповнити цю аплікацію та вислати не пізніше 30-го жовтня.

Чарлз Догерті кандидує як республіканець у 3-му виборчому дистрикті Філядельфії, який обіймає секції: Олней, Іст Оклейн, Рівер, Річмонд і Сошети Гіл.

У 1982-у році Догерті програв вибори у 3-му дистрикті різницею 10 голосів. Докладімо старань, щоб цього разу наш приятель виграв!

Візьмемо до уваги, що коли ми поможемо Чарлзові Догерті виграти вибори, це означатиме, що ми здобудемо у Конгресі не один голос. У 1981-у році Догерті зорганізував „Ад Комітет для Справ Балтійських Країн та України" і приєднав до нього понад 100 конгресманів, можна сподіватися, що у цій каденції він приєднає для допомоги молодій українській державі потрібну кількість голосів у Конгресі.

Я.Татомир

ТУРЕЦЬКА ПОЛІЦІЯ здійснила ряд успішних операцій проти терористичної організації Дев-Соль у Стамбулі. У висліді троє бойовиків було вбито, 12 заарештовано. В помешканнях, де переховувалися терористи, знайдено велику кількість зброї і вибухівки. Дев-Соль причетна до вбивства багатьох працівників турецької служби безпеки, генерального прокуратора, високих военних чинів, поліціянтів, цивільних осіб.

ПІВДЕННОКОРЕЙСЬКІ ЕКОНОМІСТИ підрахували, що коли об'єднання Кореї почнеться в наступному році, то воно обійдеться у більш ніж 200 біл. дол. Вся ця сума ляже на плечі Південної Кореї, без цієї її пожертви неможливо буде реконструювати економіку і підвищити рівень життя населення комуністичної Північної Кореї. Середній річний дохід на душу населення в Південній Кореї в минулому році становив 6,500 дол., в Північній — 1,000 дол. Західні експерти передбачають, що злиття двох Корей потребуватиме значно більших ресурсів, ніж об'єднання Німеччини.

ТИЖНЕВИК „МОСКОВСКІЄ НОВОСТІ" вмістив документи, що стосуються викрадення совєтськими агентами американських атомових таємниць. Це дозволило Совєтському Союзові значно прискорити виготовлення власної ядерної зброї.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ і його помічники, стратеги виборчої кампанії заявили кореспондентам, що вони з цікавістю будуть слідкувати за виборчою кампанією третього кандидата на Президента Росса Перо, а саме проголошення його кандидатури вітають, не зважаючи на те, що Перо може дещо пошкодити Бушеві, головно в Тексасі, місті його осідку. Джеймс Бейкер, керівник персоналу Білого Дому і пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер заявили, що здається ніщо вже не може захитати політичної лінії і самої кампанії Дж. Буша, а може навіть навпаки, Перо може „нам допомогти". Від часу проголошення своєї кандидатури Р. Перо підірвав теорію, що губернатор Билл Клінтон, демократичний кандидат, є одинокою „кращою" альтернативою до політики Буша.

В одеських...

(Закінчення зі стор. 2)

вишуканій японський технології кінчаючи, але ні за яку ціну не знайдете, ні вранці, ні вдень жодної української республіканської газети, натомість пропонують російські видання та інше барахло".

Кореспондент особисто їздив у відрядження до Одеси, шукав і розпитував у багатьох кіосках, але крім газети „Голос України" старої дати нічого не знайшов.

Навіть клітина Руху мусіла опублікувати своє звернення до представника Президента на Одещину В. Ільїна в російськомовній газеті „Юг". Звернення появилося під заголовком: „Де купити українську газету?" Очевидно, представник Президента мабуть не займається тією проблемою, бо українських газет і далі в кіосках немає. Немає їх також в гуртожитках, готелях, університетах та інших місцях масового пересування людей.

Кореспондент Боденчук каже, що в апараті Верховної Ради України і Держком пресі „трудяться нині чи не всі звитяжці з відділу пропаганди і управління справами ЦК Компартії України, які свого часу хвацько провадили партійну лінію в засобах масової інформації. Не за горіння за демократичну пресу їх згадую. Задум конструктивніший: хіба ж можна, панове, сидіти сьогодні і не ворухнути пальцем, аби допомогти національній пресі? З Вашим досвідом! Та й Президентові нашому, здається не треба пояснювати, що таке газета і з чим її їдять (це недавно він сам кожному міг розтлумачити, та так, що запам'яталося на довго). В чому ж тоді справа? Хто ж припинить цей ідіотизм, коли у власній державі не можна прочитати газету рідною мовою? На власні вуха чув обіцянки Л. М. Кравчука і В. П. Фокіна підтримати національні газети — те, що в Росії зробили вже давно. Якщо справи підуть так далі, то земляки В. Симоненко дізнаватимуться про успіхи (дай Боже) його економічних реформ в інтерпритації лише „Російської Газети". А це як кажуть в Одесі, „двє большиє разници", — пише в кінці своєї статті Боденчук.

Приречений...

(Закінчення зі стор. 1)

жих вітрів пливе Колюмбова фльотилія яка пізною осінню причалює до одного з островів Караїбського моря. Колюмб сподівався зустрінути на другій півкулі землю, але не таку, яку він зустрінув тут і острів за островом і знову острів, але де є острів Ціпанго, (Японія), про який з таким захопленням писав у своїх спогадах Марко Польо, повний чудових міст та копалень золота? Щось тут не все в порядку! Ти повинен зустрінути східніх потентатів, а не цих півнагих тубильців.

Після трьох місяців перебування тут на цих островах, ти вертаєш додому з цікавими зразками фльори й фавни, а в тому, з декількома червоноскірими індійцями. Та незважаючи на це, твій приїзд спричиняє правдиву евфорію населення, королівська пара запрошує тебе на обід, ти одержуєш шляхетство, титул адмірала та віцекороля нововідкритих земель. І на тому повинна скінчитися твоя кар'єра, дорогий Колюмбе. Ти став бі славний та багатий на все життя — а так — все пішло шкереберть!

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 28-го липня 1992 року відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.

ВАСИЛЬ КАЧМАР

Цією дорогою висловлюємо нашу найсердечнішу подяку приятелям, знайомим та рідним, які у хвилинах нашого смутку особисто, листовно або телефонічно зложили своє співчуття.

За участь у похоронних відправах та відпровадженні покійного на вічний спочинок.

Сердечну подяку складаємо о. Франкові Шадякові за духовне піклування під час довгої хвороби покійного, за похоронні відправи та слова прощання і розради.

Щиро дякуємо особам, які прощали покійного: ред. М. Галів, д-р М. Прокоп, Р. Гайда, інж. Л. Калинич, д-р Т. Крупа, д-р В. Пушкар і Д. Кузик.

Ми вдячні за квіти і вінки, як також усім тим, що замовили Служби Божі за спокій душі покійного:

Бошко Андрій і Оксана, Бренич Євген і Стефанія, Ваньо Констянтин і Мирослава, Дзедзик Андрій і Ірена, Долинські Юрій і Дарія, Дзюба Богдан і Марта, Cohn Lawrence and Betsy, **Зєлик Любомир і Лариса, Колодій Олег і Оленка, Кривокульська Меланія, Кузишин Микола і Марія, Кузьмак Любомир і Роксана, Луців Софія і Олег, Макаревич Іван і Наталія,** Murphy Thomas and Kathy, **Пляшкевич Олександр і Іванна,** Principals and Vice-principals of Dufferin Peel, **Пиндус Роман і Романа,** Spagnoletti N. and M., **Стефанівський Юрій і Люба, Таланчук Володимир і Таня, о. Тарнавський Володимир, Фединишин Антон і Стефанія, Федорика Осип, Юрчук Іреней і Оленка, Марійська Дружина із церкви св. Івана Хрестителя.**

Щиро дякуємо за щедрі пожертви на добродійні цілі:

На стипендії семінаристам у Богословській Академії у Рудному біля Львова зложили:

Винницькі Іван і Іроїда $50, Івашків Левко і Таїса $50, Гайда Ігор і Рома $50, Гапій Ігор і Ксеня $25, Качмар Наталія $140, Кузик Дарія $100, Маркусь Василь і Дарія $50, Мороз Михайло й Ірена $25, Луців Володимир і Надія $500, Парубчак Дмитро й Ольга $20, Пастушенко Ярослав і Надія $100, Пиндус Роман $20, Расяк Василь і Стефанія $50, Тершаковець Іван і Неоніля $20, Яворська Ірина $20.

На Інститут Слуги Божого А. Шептицького в Оттаві зложили:

Бережницькі Юрій і Стефанія $50, Боднар Зірка $25, Гарабач-Совган Ярослава $20, Закидальська Наталія $25, Козак Богдан і Ольга $20, Колодій Ірена $25, Commission for the Blind co-workers of L. Danik **$125, Луцишин Марія і родина Хміляк $35, Луцюк Любомир і Александра $50, Олесницький Остап і Слава $20, Солтис Тарас і Ірена $50, Хичій Олена $50.**

На висилку журналу „Патріярхат" в Україну зложили:

Балабан Зиновій і Галина $30, Білаш Борислав і Наталія $50, Воронка Нестор $25, Годованець Галина $40, Казновський Богдан $50, Качмар Богдан і Леся $250, Качмар Наталія $250, Кузик Дарія $30, Кулик Теофіль і Іванка $25.

На Український Музей у Ню Йорку зложили:

Дармограй Петро і Людмила $100, Гнатейко Мирон і Ольга $100, Гнатів Богослава $25, Калинич Любомир $20, Cohn Lawrence and Betsy **$100, Полянський Богдан і Марія $25, Полянська Одарка $25, Ратич Ростислав і Галина $25, Тершаковець Остап і Віра $50.**

На Фонд за Демократизацію України (Ню Джерзі) зложили:

Ґунчак Тарас і Ольга $100.

На шкільні підручники в Україні — ККДУ зложили:

Загайкевич Ігор і Надія $25.

На Києво-Могилянську Академію зложили:

Бобеляк Дмитро $25, Бриґідер Іванна $40, Воронка Василь $40, Галів Микола і Люба $50, Загайкевич Орест $25, Землятство Перемищини $250, Когутяк-Гладка Марія $30, Кордуба Дамян $100, Крупа Теодозій і Любомира $50, Кузьмак Любомир і Роксана $100, Лапичак Роман і Ірена $50, Левицький Володимир і Марія $15, Леуш Стефан і Анна $50, Мельничук Едвард і Галина $50, Мілянич Евстахія і Мотря $25, Небеш Адріянна, Крутиголова Марко, Лісовський Данило і Тарас, Захарій Стефуня $30, Онишкевич Любомир і Лариса $100, Парубчак Стефан і Ольга $30, Петришин Володимир і Аркадія $50, Пушкар Володимир $50, Прокоп Мирослав і Люба $50, Романків Любомир $100, Стойко Володимир і Мирослава $25, Ткач Ярослав і Олександра $50, Цибульський Михайло і Дарія $40, Український Марія і Юрій $100, Явний Любомир і Марія $100.

На українську амбасаду в Вашинґтоні зложили:

Воронка Роман і Зірка $1,000, Миндюк Дарія і Бриндзя Христина $100, Цяпка Михайло й Емілія $20.

На Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля зложили:

Яворські Іванка і Христина $50.

Разом $5,675.00

З подякою —

дружина — НАТАЛІЯ з дітьми та внуками

З'їзд колишніх гімназистів у Тернополі

Що несповна два роки тому було недосяжною мрією, стало дійсністю. Розвал совєтської імперії відкрив нам у діяспорі й на рідних землях можливість спілкування, вільного від цензури, непевности і страху перед переслідуваннями. До пожвавленої кореспонденції долучились останнім часом щораз частіші відвідини, наукові конгреси, конференції і, нарешті, гімназійні з'їзди. Саме про з'їзд колишніх учениць і учнів українських гімназій Тернополя (1898—1944) хочемо коротко розповісти у цій скромній статті.

Поштовхом до скликання з'їзду послужило листування декого із діяспори з товаришами у Львові, а ті в свою чергу з'єдналися в Організаційний Комітет, накреслили план зустрічі й, поборовши чимало труднощів, довели до її успішного здійснення 17—19-го серпня ц. р. Не треба й говорити, як виглядали перші моменти цього унікального з'їзду колишніх гімназистів тернопільських гімназій, більшість рідношкільників, також учнів з воєнних років, і навіть декількох з давньої Державної Гімназії. Зуб часу зробив своє... За п'ятдесять років змінилися молоді колись, повні життєвої верви люди, декого годі було впізнати. Так чи інакше, по кількох хвилинах „впізнавання", обіймів, поцілунків і сліз радости, сивоволосі, зовсім, або частинно полисілі, з видовженими і поораними зморшками обличчя, колишні гімназисти входили того пам'ятного понеділка, 17-го серпня, повільною ходою у церкву, давній домініканський костьол, щоб почати свою зустріч Богослуженням. До двохсот учасників з'їзду стояли серед риштовань у недавно набутім і все ще не відремонтованім храмі, а не в старовинній церкві Різдва Христового („Середній"), до якої численні генерації українських середньошкільної молоді ходили колись на „свот" Богослужіння...

Після закінчення відправи у церкві й покладення квітів перед пам'ятником Шевченкові учасники з'їзду пішли до будинку музично-драматичного театру ім. Т. Шевченка (у північному кінці колишньої вул. Міцкевича), де відбулися реєстрація, роздача гімназійних емблем і добре оформленого, присвяченого колишнім гімназіям 87-сторінкового „Додатку" до журналу „Тернопіль", а потім головна частина програми.

Вступне слово виголосив Богдан Габлевич, голова Організаційного Комітету. Він привітав присутніх, зокрема тих, які приїхали з далеких заокеанських країн, згадав закатованих у большевицьких тюрмах і концентраційних таборах гімназистів і висловив радість з приводу змін, які привели до створення незалежної української держави і уможливили обговорювану імпрезу.

Привітання з'їздові передав Роман Гром'як, представник Президента України у Тернопільській області. Петро Тимочко, рідношкільник і співорганізатор зустрічі, подав коротку історію українських гімназій у Тернополі, а про тернистий шлях колишніх учителів і учнів у совєтській імперії розказав Володимир Зварич, абсольвент гімназії „Рідної Школи" (1938), тепер професор Львівського університету. Темою доповіді д-ра Павла Джуля були учителі й рідношкільники у діяспорі. Про відродження національної школи й гімназії на Тернопільщині говорив Богдан Фенюк, заступник завідуючого обласним управлінням освіти. По рецитації Нілі Безкоровайної-Стецьків короткими спогадами про життя в гімназії „Рідної Школи" поділився з присутніми Остап Хоміцький, випускник ліцею (1939), тепер професор німецької мови і наступник свого учителя, д-ра Якима Яреми, в зооветеринарному інституті у Львові, а автор цих рядків дав короткий огляд життя-буття колишніх рідношкільників у діяспорі від часу „великого ісходу" по сьогоднішній день.

По полудні учасники з'їзду відвідали на місцевому цвинтарі могили своїх учителів і товаришів, а потім поїхали автобусами чи автами до відомого з давніх фестинів парку у Великих Гаях, де відбулися товариська „торт", супроводжений гарною мистецькою програмою у виконанні місцевої молоді.

Другий день зустрічі почався відслоненням пропам'ятного плакату на правому крилі будинку гімназії „Рідної Школи", там, де колись був кабінет фізики і хемії. Відповідне слово виголосив Степан Ярема, син колишнього учителя тієї школи. Після збірних фотографій на вкритому квітниками шкільному подвір'ї присутні мали змогу перейтись вузьким коридором своєї давньої школи, тепер банку, заглянути до клясів, у яких вони навчались, та при цьому згадати про все пережите у них. Звідтіль учасники з'їзду пішли пішки до колишньої реальної і третьої польської гімназії, тепер української гімназії „Рідна Школа" ім. Івана Франка при вул. Коперника, напроти пам'ятної площі „Сокола", де ми колись відбували руханкові вправи, влаштовували змагання копаного м'яча, відбиванки чи „газена", а взимку у вечірні години ковзалися при різнобарвних світлах. Тільки спомини залишились з тієї площі, бо з неї і сліду нема.

Зворушливим було привітання колишніх гімназистів учнями теперішньої гімназії, одягненими в народні строї і уставленими по обох боках широких сходів на вищий поверх. Ці ж учні дали також цікаву мистецьку програму, добре виконану під вмілим керівництвом свого диригента. Теперішні учителі вітали присутніх, говорили коротко про свої пляни навчання та просили допомоги їм порадами і сугестіями, як їм найкраще повести новозасновану школу, щоб вона могла досягнути рівня своєї славної попередниці. Цікавим був короткий виступ Наді Дяків-Гуменюк, колишньої рідношкільниці й співорганізаторки з'їзду. Вона поділилася з присутніми інформацією про долю декого із заарештованих 1940 року десятикласників.

Оглядини Тернопільського краєзнавчого музею та чудовий концерт кращих мистецьких сил міста в залі відомого „Міщанського Братства" завершили програму другого дня з'їзду. Музей має добре приміщення, містить чимало цінних експонатів, але потребує очищення від пропагандивних речей минулого режиму й доповнення дійсно вартісними зразками національної культури. Його керівник просив допомогти йому в цьому, зокрема прислати три томи регіонального збірника „Шляхами Золотого Поділля". Перебування у залі „Міщанського Братства", поширеній і добре обладнаній, пригадало не одній і не одному з присутніх незабутні моменти з минулих літ, відвідування вистав усіх українських похідних театрів, пам'ятні боксерські змагання знаменитих спортовців УСТ „Поділля" тощо. А ті, що добре ознайомлені з давнім культурним життям Тернополя, не могли не згадати, що саме в цій залі читав свого безсмертного „Мойсея" Іван Франко, та що на її сцені творилася велика частина історії українського театру, бо там виступали майже усі найвизначніші його представники — режисери, акторки і актори.

Третій день зустрічі колишніх гімназистів Тернополя був у цілости присвячений спільній поїздці човном по прекраснім озері, колись безжалісно занедбанім ставі. Місцем призначення був хутір у недалекому селі Кутківцях, де учасники далі „впізнавали" себе і мали змогу наговоритися досхочу в тіні розкішних дерев чи при спільному обіді у трьох залях ресторану. Шкода тільки, що ми не могли побувати також на пляжах біля Пронятина й Білої та ще більше налюбуватися красою озера.

Після 50-річної відсутности на рідних землях, перебування у Тернополі було неабияким пережиттям, особливо для нас, діяспорників. Дехто використав цю нагоду, щоб відвідати місцевості свого походження, а уродженці міста, — щоб провести кілька днів у домах своїх батьків, скористати з легендарної гостинности своїх родичів чи товаришів-однокласників, зустрінути давніх сусідів, знайомих тощо. Їхні оповідання про облогу Тернополя в березні-квітні 1944 року, про переслідування з боку східніх окупантів, арешти, виселення у сибірську тайгу та втрату здоров'я ставлять у тінь усе, що пережили ми, вихідці-діяспорники. З великим жалем стверджуємо, що з колишніх учителів тернопільських гімназій немає уже нікого в живих. Сумним також є баланс колишніх учениць і учнів; багато з них померли, або згинули в боях під Бродами, в рядах УПА, в тюрмах чи на засланні. Про них ми не сміємо забути, і саме тому учасники з'їзду вирішили почати розшуки матеріялів, потрібних для складення в майбутньому докладної історії тернопільських гімназій, життєписи учителів, померлих учениць і учнів і, нарешті наших осягів. Перший крок у цьому напрямі вже зроблено виданням згаданого вище „Додатку" до журналу „Тернопіль". Підготовою дальших публікацій, а може навіть окремої монографії, повинні поцікавитись усі колишні тернопільські гімназисти, без уваги на те, що з'їзд спеціяльно визначив для цього кількох людей.

Загально кажучи, з'їзд тернопільських гімназистів пройшов з великим успіхом і за це належиться членам Організаційного Комітету велике признання. Їхні зусилля дали змогу учасникам зустрічі почутися знов молодими, хоч на три дні, у споминах, поділитися своїми переживаннями за минулі 50 років, а діяспорникам (17) із ЗСА, Канади, Нової Зеляндії, Австралії і Красноярська може востаннє побувати у рідних місцевостях, постояти на батьківських прогах.

Д-р Осип Кравченюк

Спортові вісті

Редагує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк — Юніон Кавнті СК — 3:1

Були це перші змагання нового сезону, що їх наша дружина відбула за Чашу космополітальної Ліги 13-го вересня ц. р. в Юніон, Ню Джерзі.

До перерви наші футболісти вели 2:1, що його здобули Турко й Панкін. Після відпочинку дружина УСК в більшості володіла м'ячем, створила ряд добрих нагод до здобуття чергових голів, одначе м'яч тільки з стрілу Чекіньйа влетів в сітку господарів, яким він встановив вислід зустрічі 3:1.

В неділю, 20-го вересня, обидві дружини УСК, резервова і перша, відбули поїздку на площу Конкордія коледжу, де зустріли ірляндських футболістів клюбу Сант Барнабас за чемпіонат II дивізії Космополітальної Ліги.

Звітові змагання першої дружини пройшли у швидкому темпі, в яких суперники виявляли надмірну гостроту, що часто переходила межі правил гри. Прикро, що на змагання не з'явився призначений лігою офіційний суддя і його заступив другорядний, який, на жаль, не був на висоті свого завдання.

Вже до перерви ірляндські футболісти вели 2:0, обидва голі суперники здобули з позицій „оф-сайду". Після перерви футболісти УСК перейняли ініціятиву, завдяки якій Ґомез і Турко знизили вислід до 2:3. Наш напад створив ще кілька добрих нагод до здобуття чергових голів, на жаль, м'яч пролітав поруч, понад воротами господарів, трикратно відбився від поперечки і стовбів воріт суперників. Таким чином ірляндці здобули обидві точки зустрічі.

Склад дружини УСК: Обрі, Лин, В. Коваленко, Чікіньйо, Греб, Сабальякас, Плісак, Турко, С. Коваленко, Андерсон, Марсіо, Адольфо, Валдовіно, Панкін. Провідник і тренер Степан Коваленко.

В передзмагу резерва УСК зазнала поразки з резервою „С. Барнабас" вислідом 4:5.

С. К.

УСВТ „Ч. Січ" — Ню Джерзі „Селтікс" 0:4

УСВТ „Ч. Січ" — Карні Скатс СК 1:2

Цими двома змаганнями за чемпіонат напівпрофесійної дивізії Ґарден Стейт ліґи, що відбулися 13-го і 20-го вересня, перша дружина „Ч. Січі" розпочала новий футбольний сезон. В першій зустрічі з минулорічним чемпіоном тієї дивізії Н. Дж. „Селтікс" наша дружина була майже рівнорядним суперником, одначе діравою виявилася позиція воротаря, на якій замість відсутнього Хамуляка, що був уже в дорозі додому з поїздки в Україну, виконував службу футболіст-оборонець Віктор Науменко. Треба відзначити, що Віктор старався втримати на „замку" свою твердиню, одначе досвідчені й рутиновані суперники повністю використали брак його воротарських здібностей. В цьому ж часі, щонайменше двічі пописався воротар „Селтікс", який одчайдушно оборонив свої ворота від стрілів Мигала й Борецького.

В неділю, 20-го вересня, „Ч. Січ" відбула поїздку до футбольної „столиці" Ню Джерзі, міста Керні, де зустріла місцевий шотляндський клюб на площі Кеннеді. Протягом багатьох років „січовикам" не щастить в цьому місті і вони „нормально" тратять лігові точки. Отже традицію затримано ще на один рік. Цим разом наші футболісти показали гарну, жваву й технічну гру і виглядало, що принаймні вивезуть з цього „гарячого" терену одну точку. Тільки три хвилини перед фінальним свистком вислід був ще 1:1 і все ж завзяті суперники зуміли здобути переможного гола 2:1. До перерви рахунок був 1:1, при чому „січовики" двічі мали можливість збільшити вислід, коли Мигало і Акоста перестрілили ворота господарів. Єдиного гола для „Ч. Січі" здобув Акоста з подачі Борецького в 25-ій хвилині.

Склад „Ч. Січі": Хамуляк, В. Науменко, П. Паливода, Пізаро, М. Прайс, Акоста, Сергіїв, Мигало, Я. Твардовський, Торій, Борецький, Ласота, Бракувало Р. Кохановського і Б. Муніса. Провідник і тренер Михайло Паливода.

Не можуть виступати в складі наші футболісти М. Осовський і М. Варянка, які саме тепер виступають в університетських дружинах. Вони повернуть до складу наприкінці жовтня.

(от)

Чому в дівчат великі очі?

В одній з еспанських газет з'явився великий заголовок „Найгарніша дівчина живе в Україні". А могло б такого й не бути.

Коли закінчилися змагання поміж дружинами, Тетяна Гуцу чекала справжнього удару. Сума набраних нею точок поставила перепону на шляху до абсолютної першости. Кращі показники мали Богінська, Лисенко, Галієва. Їм за існуючими правилами і продовжувати змагання. Так розпорядилася доля. Але сама доля раптом круто повернулась. У Галієвої після двох днів великого фізичного напруження розболілася давня контузія коліна. І її знову ж таки за існуючими правилами змінили спортсменкою, що йшла слідом. А це й була Гуцу. Крихітка Гуцу з великими очима, на людях поза змаганнями, губиться. Її запитують, які обставини привели до перемоги, а вона ніяк не може включитися в новий ритм. Щойно вручили медалю, щойно були обійми і під склепінням палати блакитно-жовтий прапор. Вона не чекала на це. Так, так, до замкненого світу збірної гімнастики не пробивалися вітри новин. Вони теж живуть, наче в інкубаторі: всі знайомі, всі майже рідні. Богінська серед них, як квочка, за якою біжать курчатка. Щоправда, саме та квочка за віком ще далеко від дорослих, однак спорт встигнув зробити її мудрою, чого про молодших подруг покищо не скажеш. Їхнє людське подорослення наче відсунулося на той час, як закінчиться спорт. Втім, може все мені просто так здається. „Ти не чекала на свій прапор, та коли побачила його, що відчула?" — не відступався прискіпливий журналіст від змученої Гуцу на пресконференції відразу після перемоги. В її великих очах явно читалося: „Ну, що вам від мене треба? Я так втомилася..." Та звання абсолютної чемпіонки зобов'язує, питають — відповідай... Так тихо, що навіть надчутливий мікрофон робить зусилля аби її почути: „Я дуже зраділа". І вже наступне запитання: „Як ти уявляєш своє майбутнє в Україні?" (Видно, від цих запитань не сховатися). Дівчина зібралася: „Буду тренуватися в збірній України".

Наша друга Тетяна Лисенко запам'яталася серйозним обличчям, віртуозністю. Вона теж сподобалася глядачам. Вони гаряче вітали її виступ на колоді. Та й судді гідно оцінили відважність і чіткість українки. Четверо поставили по десять балів. Загальна сума 9,975 — золото.

Я раніш дивувалася: чому наші гімнастики мають такі великі очі, а тепер зрозуміла: на телеекранах ми бачимо їхні обличчя після завершення вправ. Вони настільки віддають всі сили боротьбі, що їхні й без того худенькі обличчя стають просто примарними. Залишаються тільки очі.

Скорочено із „Спортивної Газети" подав (от)

ЗАКЛИК

Шановна українська громадо!

Як відомо із світової преси, нові докази категорично свідчать про велику несправедливість американського департаменту юстиції (ОСІ) у фальшивому оскарженні Івана Дем'янюка. Вже у 1978 р. ОСІ мав конкретні дані, що І. Дем'янюк не був катом в Треблінці, але все таки започаткував і вперто продовжував судовий процес проти нього.

Два тижні тому федеральний апеляційний суд 6-ої округи у Синсиннаті, Огайо, із своєї власної ініціятиви наново відкрив справу видачі І. Дем'янюка до Ізраїля. Такий крок без прецеденту в історії американського права. У своєму розпорядженні федеральний суд зазначив, що зробив це рішення, бо „зайшли серйозні питання щодо поведінки американських прокурорів". Цей суд має право уневажнити видачу Дем'янюка і тоді Ізраїль, згідно з умовами договору з ЗСА, буде змушений відіслати підсудного до Америки. Оборона — себто родина Дем'янюка — має тільки до 11-го серпня 1992 року, щоб представити свої докази та правні аргументи.

Справа Дем'янюка вже тягнеться 15 років, емоційно і фінансово вичерпуючи його родину, котра наполегливо працює в його обороні. Українська діяспора жертвенно підтримувала цю працю. На жаль, знайшлись особи, котрі, без жадної фахової підстави критикували професійну оборону і своїми наклепами довели до повного краху фонду оборони.

Нарешті прийшла велика нагода закінчити цю несправедливість проти І. Дем'янюка. Було б ще більш несправедливим, якщо в моменті коли цілий світ, включно із Ню Йорк Таймсом, закликає до оновленого повного розгляду цієї справи, родина Дем'янюків не мала фондів щоб нарешті захистити свого батька. Їм треба негайної щедрої фінансової допомоги. Просимо висилати ваші датки безпосередньо на нижче подану адресу — це є єдиний фонд допомоги оборони Дем'янюка: John Demjanjuk Defense Fund, P.O. Box 92819, Cleveland, Ohio 44192.

Едвард Нишник, голова, Фонд Оборони Дем'янюка
Адв. Андрій Филипович
Адв. Михайло Варис, мол.
співголови Комітету оборони при Українсько-Американському Товаристві Адвокатів